

Samenvatting

Het college vraagt aan de gemeenteraad om akkoord te gaan met de 'Uitvoeringsagenda Slim, Duurzaam en Veilig Zuid-Limburg 2019-2022' en de benodigde aanvullende financiële middelen van € 3,0 miljoen vanuit de gemeente Maastricht voor de uitvoering ter beschikking te stellen. Deze uitvoeringsagenda is een vervolg op het programma Maastricht Bereikbaar, waarin overheden en het bedrijfsleven samenwerken. Dit nieuwe programma heeft een bredere doelstelling. Niet alleen werken aan bereikbaarheid, maar ook aan duurzaamheid en vitaliteit. Naast de bredere reikwijdte wordt het programma onder de nieuwe naam Zuid-Limburg Bereikbaar uitgerold in de regio. Met deze uitvoeringsagenda wordt mede invulling gegeven aan de gewenste mobiliteitsverandering in de richting van voetganger, fiets, openbaar vervoer én schoner vervoer. Dit past in de ambitie van Maastricht om een duurzame, bereikbare en gezonde stad te zijn.

Beslispunten

In te stemmen met:

1. de uitvoeringsagenda Slim, Duurzaam en Veilig Zuid-Limburg 2019 – 2022;
2. bijgevoegd raadsvoorstel 'Voorzetting programma Maastricht Bereikbaar / Zuid-Limburg Bereikbaar' waarin de raad wordt gevraagd om de hiervoor gereserveerde financiële middelen, opgenomen in de begroting van € 3.0 mln, in het MJIP voor de jaarschijven 2020, 2021 en 2022 volledig te voteren.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 6 februari 2020:

Conform.

1. Aanleiding

De afgelopen jaren is via Maastricht Bereikbaar in Zuid-Limburg stelselmatig samengewerkt aan het uitvoeren van innovatief mobiliteitsbeleid op basis van publiek en privaat gedragen ambities en gezamenlijke verantwoordelijkheid in een brede stuurgroep. De uitvoering was innovatief omdat zij ter hand genomen is door een programmaorganisatie die opdracht kreeg om op korte termijn (twee tranches van vier jaar) een maatregelenpakket uit te voeren op basis van de kernbegrippen publiek-private samenwerking en innovatie om zodoende te komen tot noodzakelijke hinderbeperking en gedragsverandering.

Samen met werkgevers, belangenorganisaties, kennisinstututen, aanbieders van mobiliteitsdiensten en overheden zijn maatregelen bedacht, uitgewerkt, adaptief uitgevoerd en nauwkeurig en meetbaar geëvalueerd. De inspanningen hebben ruim 300 belanghebbende partijen in beweging gebracht en duizenden weggebruikers beïnvloed in hun mobiliteitsgedrag. Deze aanpak, met gezamenlijke uitvoeringsorganisatie voor de korte termijn en een maatregelenpakket met een nauw afgestemde aanpak heeft veel draagvlak vergaard bij publieke en private partijen. De private partijen onderschrijven dat dit de manier is waarop overheid en bedrijfsleven effectief kunnen samenwerken. Hierbij is het essentieel dat er meerjarenafspraken gemaakt worden waarin publieke en private partners zich voor langere tijd committeren aan de gezamenlijke aanpak en ambities. Ook de private partners vragen om een dergelijke structuur.

2. Context

De bestuurders in de stuurgroep hebben opdracht gegeven om te komen tot een nieuw meerjarenprogramma (periode 2019-2022) waarbij de lessen van de afgelopen tien jaar worden toegepast, en het opgebouwde PPS-netwerk wordt behouden en verder uitgewerkt en opgeschaald naar de hele regio Zuid-Limburg. Daarnaast is de opdracht geformuleerd om de aanpak beter te verankeren in het integrale beleid voor de korte, middellange en lange termijn. De meerjarige uitvoeringsagenda die thans voorligt is een uitwerking van deze opdracht en is opgesteld in samenspraak met de betrokkenen van de moederorganisaties (ministerie van IenW, Rijkswaterstaat Zuid, Provincie Limburg, Gemeenten Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen en regio Parkstad Limburg) en met input van de private convenantpartners.

Deze uitvoeringsagenda sluit voor de gemeente Maastricht aan op de opgave van het Coalitieakkoord 2018-2022 en de opgave die is doorvertaald in programma 2 van de begroting.

3. Gewenste situatie

In de gezamenlijke afspraken tussen Rijk en regio is in het BO MIRT van het najaar 2018 overeengekomen tussen Rijk en regio dat er een nieuw programma wordt opgesteld voor de periode tot 2022. In 2019 is door het programmabureau Maastricht Bereikbaar hier invulling aan gegeven en is de 'Uitvoeringsagenda Slim, Duurzaam en Veilig Zuid-Limburg 2019-2022' door de Stuurgroep in het najaar van 2019 vastgesteld. In vergelijking met het vorige programma heeft dit programma een bredere reikwijdte en zal zich focussen op:

- bereikbare economische kerngebieden en stadscentra, en goede doorstroming op het wegennet;
- een bijdrage aan duurzame mobiliteit vanuit de invalshoeken klimaatbeleid en leefbare omgeving;
- gezonde en vitale medewerkers (meer bewegen door ander reisgedrag).

De ambities voor eind 2022 in de uitvoeringsagenda zijn als volgt gekwantificeerd:

- 3.500 minder autobewegingen per dag t.o.v. 2018;
- 29.000 ton CO₂-reductie per jaar t.o.v. 2018;
- verlaging van het Limburgse ziekteverzuim door middel van het stimuleren van meer bewegen. Een concrete vertaling naar een beoogd resultaat kon nog niet worden gemaakt.

Naast de bredere reikwijdte zal het programma op uitdrukkelijke wens van zowel de provincie als het Rijk uitgerold worden over geheel Zuid-Limburg. De Zuid-Limburgse gemeenten zijn aangesloten (Heerlen en Sittard-Geleen) of zijn zich hierop aan het oriënteren. Werkgevers deden als sinds de start mee op Zuid-Limburgse schaal. Om deze reden is de naam van het programmabureau in 'Zuid-Limburg Bereikbaar' veranderd.

Met dit plan wordt een bijdrage geleverd aan door de gemeente Maastricht gewenste mobiliteitstransitie in de richting van voetganger, fiets, openbaar vervoer en schoner vervoer. Dit als onderdeel van het uitvoeren van een brede mobiliteitsagenda.

Deze uitvoeringsagenda wordt opgepakt via een aantal sporen:

- werkgeversaanpak;
- gebiedsaanpak;
- smart Mobility;
- (stads)logistiek;
- minder hinder;
- euregionaal samenwerken.

Binnen elk van deze sporen zullen acties worden opgepakt op de thema's:

- fiets;
- openbaar vervoer;
- P+R & Mobiliteitshubs;
- zero emissie;
- parkeren.

Voor een volledige beschrijving van de gehele uitvoeringsagenda, zie bijlage 2: Uitvoeringsagenda Slim, Duurzaam en Veilig Zuid-Limburg 2019-2022.

Het voortzetten van het programma Zuid-Limburg Bereikbaar biedt vervolgens ook mogelijkheden om mobiliteitsthema's vanuit onze klimaatambities bij de projectorganisatie onder te brengen en zo maximaal gebruik te maken van actuele kennis, kunde en slagkracht. De klimaatambities die Zuid-Limburg bereikbaar vanuit dit meerjarenprogramma (zowel qua capaciteit als qua budget) onder meer voor de gemeente Maastricht zal uitvoeren zijn: Green deal autodelen, proactieve realisatie laadinfrastructuur en stimuleren van zero emissie stadslogistiek (waaronder logistieke hub, stop & drop en het opstellen van een implementatieplan zero emissie zone stadslogistiek 2025).

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Met de Uitvoeringsagenda Slim, Duurzaam en Veilig Zuid-Limburg 2019 – 2022 en de hieruit voortvloeiende projecten is de ambitie om aan de slag te gaan met duurzame mobiliteit vanuit de invalshoek klimaatbeleid en leefbare omgeving en gericht op vitale medewerkers bij de aangesloten convenantpartners.

5. Effect op de openbare ruimte

Daar waar tijdens de uitvoering van de projecten sprake is van een fysieke aanpassing van de openbare ruimte zullen tijdig en proactief de beherende partijen van deze openbare ruimte betrokken worden. In deze fase is nog niet te bepalen of en waar fysieke aanpassing zullen plaats gaan vinden.

6. Personeel en organisatie

De inzet van medewerkers van de Gemeente Maastricht is opgenomen in de werkplanningen en is passend binnen de beschikbare capaciteit.

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing.

8. Financiën

Voor de uitvoering van de uitvoeringsagenda is een bedrag gewenst van € 15,3 mln. Op basis van de huidige toezeggingen is de verwachting dat de totale bijdrage van diverse partners minimaal uitkomt op € 13,6 mln. De opdracht aan de programmamanager is om kansen te zoeken om het beschikbare budget te verruimen.

De gemeente Maastricht draagt hier € 3.900.000 aan bij (29%). De gestelde bijdrage komt tot stand op basis van een (gelijkwaardige) verdeling tussen het Rijk, de provincie en de gemeente Maastricht in combinatie met overige partners. De bijdrage van het Rijk voor 2020, met een omvang van € 1,1 mln is reeds vastgelegd in het BO-MIRT en de bijdrage van de Provincie Limburg is toegezegd voor de gehele periode (besluitvorming hierover in Provinciale Staten vindt plaats op 14 februari 2020). Het borgen van de resterende bijdrage van het Rijk en de overige partners is door de programmamanager van Zuid-Limburg Bereikbaar opgepakt.

De verdeling van de financiële bijdrage van de diverse gemeenten is tot stand gekomen uit ambtelijke en bestuurlijke overleggen tussen en met de diverse deelnemende gemeente binnen de stuurgroep. De nu voorliggende verdeling leidt ertoe dat de projecten voorkomende uit de uitvoeringsagenda ook in lijn met deze verdeling ook ten goede zullen komen aan de desbetreffende partner.

Voor de periode t/m 2019 zijn goede fiscale afspraken gemaakt met de belastingdienst, waarbij het grootste deel van de inkoop-btw compensabel is. Gezien de veranderingen (scope, nieuwe taken, etc.) bestaat er een risico dat vanaf 2020 minder btw gecompenseerd kan gaan worden. Gemeente Maastricht in samenwerking met het Programmabureau zal (nadat jaarplan 2020 en aanpassing structuurovereenkomst gereed zijn) de vernieuwde opzet wederom met de belastingdienst afstemmen. Een eventuele extra btw-last zal binnen de bestaande budgetten worden opgevangen, waardoor minder uitvoeringsbudget beschikbaar is.

Dekking

De dekking van de bijdrage vanuit de gemeente Maastricht van € 3,9 vindt plaats vanuit gereserveerd middelen in het MJIP en uit overloopbudgetten binnen het lopende programma van Maastricht Bereikbaar.

Er is € 3,0 mln. gereserveerd in het MJIP, en opgenomen in de begroting, voor de jaarschijven 2020, 2021 en 2022 voor nieuw beleid, zoals o.a. de werkgeversaanpak, zero emissie stadslogistiek, fietsstimulering en de onderwijsaanpak. In elke jaarschijf is hiervoor € 1,0 mln gereserveerd.

De overige benodigde € 0,90 mln. wordt gefinancierd uit overloopbudgetten binnen het programma, voortkomende uit het eerdere programma van Maastricht Bereikbaar. De eindafrekening van het programma vindt in 2020 plaats. Om deze eindafrekening te kunnen verrichten, moeten de projecten financieel en administratief nog worden afgerond, inclusief een accountantsverklaring, en moeten deze geaccordeerd worden door het Ministerie van I&W. Dit proces wordt gezamenlijk met de partners doorlopen, conform andere jaren. Op basis van de huidige financiële rapportages kan worden gegarandeerd dat deze overloopbudgetten voldoende zijn om de € 0,90 mln te koppelen aan de uitvoering van de meerjarige uitvoeringsagenda.

Mocht blijken dat de financiële bijdrage van deze partners niet conform verwachting is, dan zal ook de financiële bijdrage van de gemeente Maastricht heroverwogen worden. De aanvullende bijdrage van de gemeente Maastricht zal ten alle tijden nooit boven de € 3,0 mln uitkomen.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing.

10. Participatie tot heden

De afspraken in de Stuurgroep Zuid-Limburg Bereikbaar resulterend in de Uitvoeringsagenda Slim, Duurzaam en Veilig Zuid-Limburg 2019 - 2022 zijn tot stand gekomen in samenspraak met alle publieke en private partners binnen het programma. De aan het programma gelieerde werkgevers hebben zich achter de uitvoeringsagenda geschaard.

11. Voorstel

Het college wordt gevraagd om in te stemmen met:

1. de Uitvoeringsagenda Slim, Duurzaam en Veilig Zuid-Limburg 2019 – 2022;
2. bijgevoegd raadsvoorstel 'Voorzetting programma Maastricht Bereikbaar / Zuid-Limburg Bereikbaar' waarin de raad wordt gevraagd om de hiervoor gereserveerde financiële middelen, opgenomen in de begroting van € 3.0 mln, in het MJIP voor de jaarschijven 2020, 2021 en 2022 volledig te voteren.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na positieve besluitvorming bij de betrokken partners zal het programmabureau Zuid-Limburg Bereikbaar de uitvoering van de projecten uit de Uitvoeringsagenda ter hand nemen.

Monitoring en evaluatie van de voortgang van de uitvoering, het bepalen van de effecten van maatregelen en de mate waarin een bijdrage geleverd wordt aan de opgestelde doelen zijn integraal onderdeel van de uitvoeringsagenda. Indien noodzakelijk zullen doelen en maatregelen heroverwogen worden. Deze heroverweging zal dan plaatsvinden binnen de Stuurgroep Zuid-Limburg Bereikbaar.